

Det Kongelige Kunnskapsdepartementet
PB 8119 Dep
0032 Oslo

18. januar 2010

Høringsuttalelse vedrørende forslag til forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanning

Denne høringsuttalelsen er et samarbeid mellom Landslaget for Mat og helse i skolen (LMHS) og International Federation for Home Economics (IFHE), Norge. LMHS er en faglig interesseorganisasjon som arbeider for å styrke opplæringen i mat og helse i skolen. IFHE-Norge er et nasjonalt organ som ivaretar mat og helsefagets internasjonale tilknytning, og har sin forankring ved Høgskolen i Akershus.

Synspunktene som fremmes fra LMHS og IFHE-Norge om forslaget til forskrift om rammeplan for grunnskoleutdanning, konsentrerer seg om skolens helsefremmende ansvar og den faglige kvalitetssikring i skolen.

Opplæringslovens § 9a-1. *Generelle krav*, lyder ”Alle elever i grunnskolar og vidaregåande skolar har rett til eit godt fysisk og psykososialt miljø som fremjar helse, trivsel og læring”. Videre heter det i Opplæringslova, § 9a-4 ”Systematisk arbeid for å fremja helsa, miljøet og tryggleiken til elevane. Skolen skal aktivt drive eit kontinuerlig og systematisk arbeid for å fremje helsa, miljøet og tryggleiken til elevane, slik at krava i eller medhald av dette kapitlet blir oppfylte. Skoleleiinga har ansvaret for den daglege gjennomføringa av dette. Arbeidet skal gjelde det fysiske så vel som det psykososiale miljøet.”

Etter vårt skjønn er påleggene i Opplæringsloven i for liten grad fremtredende i forslaget til ny forskrift. Skolen har i mange år vært fremhevet som en sentral aktør i det helsefremmende arbeidet både nasjonalt og internasjonalt. Lærerne inngår i denne satsingen. Grunnskolelærere trenger derfor kunnskap om helsefremmende temaer og om skolens rolle og betydning som helsefremmende arena. Når det helsefremmende ansvaret fremheves i Opplæringsloven, må dette konkretiseres tydeligere i den nye forskriften for rammeplanen.

Vi foreslår følgende nye kompetansemål i forskriften:

Under § 2 LÆRINGSUTBYTTE, Felles læringsutbytte for begge utdanningsløp, ber vi om at følgende mål kommer inn.

Kunnskap:

- **har kunnskap om faktorer som påvirker barn og unges helsevaner, og om skolens rolle i å fremme god helse blant elevene**
- **har et faglig og kritisk grunnlag for å holde seg kontinuerlig oppdatert**

Ferdigheter:

- **kan tilrettelegge for en helsefremmende skolehverdag bl.a. gjennom undervisning og læringsmiljø som fremmer god helse**
- **kan kritisk reflektere over egen og skolens praksis i arbeidet med videreutvikling av lærerrollen, profesjonsetiske og profesjonsfaglige spørsmål**
- **kan lese og kritisk vurdere faglitteratur og faglige utsagn**

Generelle :

- **kan bidra i arbeidet med å fremme helse, miljø og trygghet til elevene.**
- **kan integrere samfunnsaktuelle problemstillinger i undervisningen.**

Begrunnelse

Vi mener at utkastet til forskrift om rammeplan ikke ivaretar i tilstrekkelig grad skolens ansvar for helsefremmende arbeid. Handlingsplanen ”Oppskrift for et sunnere kosthold”, undertegnet av 12 statsråder i 2007, legger stor vekt på skolens rolle i en helhetlig oppvekstspolitikk. Skolen som arena for helsefremmende arbeid, har vært fremhevet helt fra 1970-tallet i en rekke offentlige dokumenter både nasjonalt og internasjonalt. Her understrekes hvordan sektorer utenfor helsetjenesten har et stort ansvar for befolkningens helsesituasjon. Skolens ansvar fremheves og ivaretas på to måter; gjennom sin opplæring og gjennom sitt sosiale miljø. Skolen når alle barn og unge og har en sentral rolle i å forme vaner og utjevne sosiale helseforskjeller.

Kompetansemålene vi foreslår, vil bidra til at grunnskolelærere får innsikt i skolens helsefremmende oppgaver og ansvar. De kan bruke denne innsikten aktivt bl.a. i det regionale partnerskapsarbeidet, jmf St. meld. nr. 16 (2002-2003) og i St. meld. nr. 47 (2008-2009) der samhandling med sektorer utenfor helsetjenesten er fremhevet. Skolen fremheves **som en meget viktig aktør for å fremme helse og for å kunne bidra i arbeidet** med å forebygge livsstilssykdommer, bl.a. overvekt.

Det utvidede pedagogikk- og elevkunnskapsfaget skal i følge St.meld. nr. 11 (2008-2009) *Læreren – rollen og utdanningen* sette kommende grunnskolelærere i stand til å møte elevers sosiale problemer og andre forhold som hemmer læring. Dette viser hvordan læring og helse henger nøye sammen. Det fremhever viktigheten av at lærere er en del av satsingen i en mer helsefremmende skole, og er noe som bør veie tungt for å inkludere helsefremmende tema i forskriften.

Faglig oppdatering og kvalitetssikring

Målet med den nye lærerutdanningen er bl.a. å styrke lærerens faglige kompetanse. Vi savner dette eksplisitt uttrykt i målene og har derfor lagt inn forslag til hvordan dette kan tydeliggjøres. Dette innbefatter også å gi lærene tilbud om kompetanseoppbygging og derved sikre en forskningsbasert undervisning. Vi vil understreke at faglig oppdatering og kvalitetssikring må omfatte alle skolens undervisningsfag, nasjonalt og regionalt.

Med vennlig hilsen

Inger Lise Fevang Jensen
leder LMHS

Oddhild Bergsli
leder IFHE-Norge

